

PUBLIC ACCESS 2007 : 17

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet –

31 oktober 2007

www.publicaccess.se

Innehåll

ledare

Public service och kommersiell radio-tv skilda världar

radio och television

- Teracom måste sänka priset för radio- och tv
- Det stora slöseriet med frekvenser
- Myndighetsrapport om lokala etermedier klar
- BBC vill leverera en kreativ framtid
- Kubanska protester mot amerikanskt eterkrig

television

- Regional-tv blir mer lokal
- Public service på webb endast mot tv-avgift
- Har du tv kommer räkning - även i Finland
- Uddevallabo utan tv stämmer Radiotjänst
- Två MTV slåss om varumärket i Ungern
- Saudisk motståndrörelse på Arabsat
- Somalisk lokal-tv i syddanska städer
- Asien dominerar mobil-TV
- Var femte tv-tittare ser inte reklamen i kommersiell tv
- Flera fällningar för Kanal Lokal Göteborg
- Kan marksänd dansk digital-tv redan ses?

radio

- Dansk musik når inte ut via radion
- Danmark får sin sjätte särradio
- Kommunalt bidrag till närradion i Örskelljunga
- Riksdagsmotion om Lyssnarombudsman
- Kanada har nu två digitalradiosystem
- Mest digitalradio i Denver
- Var tionde icke-kommersiell radiostation i USA nu digital
- Mer än 14.000 radiostationer i USA
- Kommersiell lokalradio vill sända färre lokala program

annat

- Ny chef för filmcensuren
- Ny med(ie)arbetare hos kulturministern
- Mycket olja = liten yttrandefrihet
- Guide förbi Internetcensur
- Fiberoptisk kabel Kina-USA öppnar för hdtv
- Exponeringen för radiofrekventa fält ökar inte
- Kontrollera bredbandshastigheten direkt i webbläsare
- Lästips: Filmnyheterna

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**
Redaktionen: news@publicaccess.se - 0733-249750
Om abonnemang och annat läs mer på www.publicaccess.se

ledare

Public service och kommersiell radio-tv är skilda världar

Efter att det analoga tv-nätet släckts ner måste inte längre kabelbolagen gratisdistribuera TV4 till kunderna. TV4:s ställning som "must carry-kanal" försvinner, och kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth tycker att det är bra. Till Dagens Industri säger hon att TV4 ska inte ha en särskild ställning i det digitala nätet. *Det blir en kommersiell kanal. Eller kommersiell public servicekanal som de själva kallar det, som tittarna får betala för att se.*

Det är bra att kulturministern på detta sätt markerar att TV4 är en kommersiell kanal och att detta sannolikt innebär att regeringen inte ser några alternativa public servicebolag. Senaste året har det nämligen föreslagits kommersiella kanalerna kan få del av public servicefinansieringen d.v.s. tv-avgiften och sända public serviceinriktade program. Detta är naturligtvis rent nonsens. Programmens kvalitet är ett viktigt riktmärke för public service. Skulle en kommersiell kanal kunna avstå från reklamavbrott under sändning av ett seriöst program blir det praktiskt möjligt att sända ett program med public servicekvalitet i t.ex. TV4 eller TV8. Att TV4:s dramaserie Labyrint nu floppat beror inte på att den var dålig utan att den är sönderhackad av reklamavbrott och dessutom sändes samtidigt som SVT:s danska och reklamfria kvalitetsaction Örnén.

Men det finns andra aspekter som bättre avgör vad som är public service. Viktigt är vem som är avsändaren. Det är naturligt att lita mer på ett programinnehåll som kommer från en samhällsägda institution som SR och SVT än Bonniers och Stenbeck för att inte tala om de utländska mediejättar som äger andra kanaler. TV4 eller TV8 kommer aldrig att låta sina journalister granska denna mediemakt närmare. Skulle Adaktusson i TV8 t.ex. tillåtas att granska om Metro fick sitt monopol i Stockholms tunnelbana tack vare stenbeckstädslade s-politiker? Eller skulle Axess TV kunna granska Johnsonsfären? Varför skulle kommersiella medier ha något annat syfte än att tjäna pengar åt sina ägare?

Kommersiella kanaler får kalla sig vad de vill, även public service som kulturministern säger, men vill dessa företag öka kvaliteten i utbudet så måste de förstås finansiera detta med eget kapital. Public servicepengar till sådana kanaler skulle gå rakt ner i ägarnas fickor. Däremot kan det nu diskuteras huruvida en public servicefinansiering även kan gå till annan *icke-kommersiell* radio och tv. I Holland betraktas den icke-kommersiella lokal radion och televisionen som en del av public servicesektorn. Det finns många som med ett samhällsuppdrag kan komplettera och samspela med SR och SVT på det lokala planet. Men kommersiella aktörer kan aldrig få lönsamhet i Sollefteå, Västervik och Örkel-ljunga samt i hundratals andra orter utanför Stockholm. Vare sig de kallar sig public service eller inte.

radio och television

Teracom måste sänka priset för radio- och tv-distribution

PTS har underrättat Teracom om prisen på de kostnadsorienterade priserna företaget ska hålla för att efterleva sina skyldigheter på marknaderna för överföring av digital tv och

analog ljudradio via marknät. Teracom är bland annat skyldigt att tillämpa ett pris som baseras på företagets kostnader som inkluderar en skälig avkastning för att producera de aktuella överföringsprodukterna. Priset för produkten *MUX1* (distribution för TV-sändningsinnehåll till slutanvändare) för digital tv-överföring får inte överstiga 152 Mkr och priset för produkten *Utsändning av FM Radio*

Nationell inte får överstiga 113 Mkr. Detta innebär en prissänkning för radio på mer än 25 procent. För digital-TV rör det sig om betydligt mindre sänkningar.

PTS beslutade i december 2005 om särskilda skyldigheter för Teracom, för att på så sätt bryta företagets monopol på överföring av tv och nationell ljudradio via marknät. PTS beslut omfattar bland annat en skyldighet för Teracom att erbjuda andra operatörer tillträde till företagets nät. Detta kan ske såväl genom fysiskt tillträde till det digitala marknätet för tv-överföring som genom grossistprodukter för överföring av tv och ljudradio.

Det stora slöseriet med frekvenser

I veckan sloknade den sista analoga tv-sändningen i Sverige. Nedläggningen frigör frekvensutrymme som både tv-bolagen i det digitala marknätet och mobiloperatörerna kräver att få de största bitarna av. Men samtidigt slösas det i båda lägren med de frekvensresurser de redan förfogar över skriver Tomas Zirn i ComputerSweden. I det digitala marknätet finns ett 30-tal tv-kanaler som alla har ett eget frekvensutrymme. Flertalet är små nischkanaler med få tittare, delvis som en konsekvens av de gällande tillståndsvillkoren i marknätet som säger att utbudet som helhet ska "tilltala olika intressen och smakriktningar". Nischkanalerna är samtidigt en central del av många tv-bolags strategi. TV4 driver fyra kanaler förutom huvudkanalen, och har sökt tillstånd för ytterligare sex.

Men de många nischkanalerna ger ett ineffektivt utnyttjande av frekvensutrymmet. En tredjedel av tv-kanalerna i marknätet har en genomsnittlig tittartid på mindre än en minut per dygn, enligt MMS. Genomsnittssvensken tittar exempelvis bara 42 sekunder per dygn på TV4 Fakta och sex sek/dygn på kanalen Axess TV. Många nischkanaler sänder endast några få timmar per dygn. Resten av tiden är det svart i rutan. Trots den låga användningsgraden finns det bara enstaka exempel på att kanaler delar på en frekvens.

På mobilsidan finns också iögonfallande exempel på ineffektivt frekvensutnyttjande. Det attraktiva 900 MHz-bandet används i dag av gsm-nät. Här är det frekvensbrist, enligt både mobiloperatörer och PTS. Flera mobiloperatörer skulle vilja ha mer frekvensutrymme. Men PTS har inget att dela ut. Samtidigt har den lilla och tämligen okända

gsm-operatören Spring Mobil i flera år förfogat över ett stort överflöd av frekvensutrymme i 900 MHz-bandet som knappt används. Spring Mobil bygger små företagsinterna gsm-nät. Trots det tilldelades bolaget för fem år sedan ett i princip lika stort frekvensutrymme i 900 MHz-bandet som Telia, Tele2 och Telenor.

Militären sitter också på stora frekvenstillgångar som f.n. används mycket sällan eller inte alls. Försvaret har kontroll över speciella frekvenser i hela landet som bara används på enstaka övningar på avgränsade områden någon gång om året. Vid en strikt teknisk jämförelse av spektrumanvändningen i tv-näten och mobilnäten vinner mobilnäten solklart. *Mobilnäten transporterar en betydligt större mängd ettor och nollor per megahertz och yta än marknätet för tv gör*, säger Urban Landmark teknisk expert på PTS.
(Computer Sweden)

Myndighetsrapport om lokala etermedier klar

Radio- och TV-verket fick i december 2006 i uppdrag av regeringen att genomföra en översyn av lokal icke-kommersiell radio och TV, dvs. närradio och lokal-TV. Radio- och TV-verket överlämnar och presenterar rapporten om lokal icke-kommersiell radio och TV till kulturdepartementet 7 november. Därefter kommer rapporten att finnas tillgänglig på <http://www.rtvv.se>

BBC vill leverera en kreativ framtid

BBC har nu lagt fram en reformplan *Delivering Creative Future*, bygger på tre grundläggande delar:

1. *A focus on quality*
2. *A digital step change*
3. *A smaller*

Bolaget skall kunna leverera den högsta kvaliteten programinnehåll till publiken, som skall kunna ta emot detta när och hur de själva önskar.

Förutsatt godkännande av ägarorganisationen BBC Trust kommer sexårsplanen resultera i en mindre men vassare organisation. Varje del av BBC kommer att få göra effektivitetsinsparningar, som innebär att varje penny som sparas in skall återinvesteras i högkvalitativt och tydligt innehåll samt olika distributionsplattformar. Dessa plattformar kan ha stor variation allt från iPlayer till My BBC Radio. För att underlätta denna omställning kommer de i stort sett nu åtskilda tv-, radio- och webbnyhets-

redaktionerna att integreras i en multimedial nyhetsredaktion.

I sin information till personalen säger BBC-chefen Mark Thompson: *Media is transforming. Audiences are transforming. It would be easy to say that the sheer pace of this revolution is too fast for the BBC. That for us to do what other media players are doing – integrating newsrooms, mixing media, exploiting the same content aggressively across different platforms – is just too radical ... but I think we can see both here and around the world the price you pay for taking what looks like the safe option. I've devoted almost my whole working life to the BBC, much of that not as a suit but as a rank-and-file programme-maker. I love the BBC and what it stands for. I care too much to see it drift steadily into irrelevance.*

Under kommande sex år kommer BBC att särskilt fokusera på att öka kvaliteten inom områdena *Journalism, Drama, Knowledge and Comedy*. Reformerna innebär bl.a. att en hållbar intern produktionsbas av faktagram byggs upp. Produktionen utanför London kommer också att öka bl.a. genom investeringar i mediacity:UK i Salford och Pacific Quay in Glasgow. Fastigheter i London kommer att avvecklas bl.a. BBC Television Centre under 2012/13.

En mängd tidigare förslag om nya verksamheter för ca 1,5 miljard pund under kommande sex år har slopats. Bl.a. fyra nya radiostationer med fullständig nyhetsbevakning. Man har också skurit ned budgeten för BBC Three och dess nya tonårssatsning. 2.500 tjänster väntas försvinna under perioden fram till 2012/2013. Nyheter och Fakta drabbas mest, men BBC menar att personalnedskärningarna mildras genom de nya investeringarna som skapar nya jobb och genom naturligt avgång.

Mark Thompson summerar vad planen innebär: *There will be a smaller BBC, but one which packs a bigger punch because it is more focused on quality and the content that really makes a difference to audiences. And it will be a BBC which is fully prepared for digital.*

Kubanska protester mot amerikanskt eterkrig

Kuba har i FN åter fördömt hur amerikanska regeringen ändvänder radio och tv-sändningar mot Kuba i "a multimillion dollar campaign to

destabilize the Cuban government." Radio- och tv-stationer i USA sänder mer än 2.073 timmar i veckan på 31 olika mellanvägs-, kortvägs-, FM- och tv-frekvenser sade Kubas representant i FN Ileana Nuñez. *These illegal transmissions are aimed at promoting disenchantment in the Cuban population, civil disobedience, confrontation with local authorities and illegal migration*, fastslog hon. Detta är en aggression som bryter mot internationell lagstiftning och regelverket för International Telecommunication Union tillade hon.

Myndigheten US Office for Cuba Broadcasting (OCB) kommer att nyttja ett ny G-1 flygplan för att öka sändningarna mot Kuba. OCB har köpt reklamutrymme på tv-stationer i Miami som når Kuba för 377.500 dollar per år. Amerikansk lag förbjuder att program som är produceras för mottagare i andra länder sänds inom USA säger Nuñez. (Prensa Latina)

television

Regional-tv blir mer lokal

Sveriges Television utökar de regionala sändningarna med ytterligare sju nya editioner nästa år och bereder plats för lokala nyhets-sändningar i morgonprogrammen. Det är huvuddragen i en stor satsning på regionala sändningar som genomförs 2008. Antalet regionala editioner utökas till 18 från dagens elva i den långa regionala nyhetssändningen före Rapport 19.30.

Uppsala slipper stockholmska ABC och får en egen lokaledition. Dessutom genomförs följande förändringar:

- Östersund bryts ut från Mittnytt.
- Gävle och Dalarna skiljs åt.
- Jönköping separeras från Smålandsnytt.
- Västerås lämnar Tvärsnytt.
- Halland hoppar av Västnytt.
- Blekinge får klara sig utan Sydnytt.

Genom att köpa in moderna uplink-enheter kommer vi att med kort varsel kunna sända direkt över hela landet på ett sätt som vi inte har kunnat göra tidigare. SVT:s nyheter kommer att ha sex sådana mobila enheter för placering runt om i landet under 2008. Vi har redan kommit igång med detta i Värmland och inom kort också i Sundsvall. Detta ger helt nya möjligheter till relevant och aktuell regional

nyhetsbevakning, säger Jan Axelsson SVT:s programdirektör för nyheter och sport.

Public service på webb endast för dem som betalat tv-avgift

Från nästa år får bara den som betalat tv-avgiften i Finland använda sig av Yle Arenan på internet. Genom att betala tv-avgiften får man tillgång till ett registreringsnummer som gör att man kan se på tv och lyssna på radio i realtid på nätet. Åtgärden är ett försök att få allmänheten att betala tv-avgiften. Sedan digitaliseringen har cirka 26.000 finländare sagt upp sin avgift. På Yle Arenan kan man också titta på program och lyssna på radiosändningar efter att de sänts, samt använda sig av arkivmaterial. (YLE Internytt)

Har du tv kommer räkning - även i Finland

Om du, som är ansluten till kabel-tv, har slutat betala licensen, men inte gjort dig av med din tv-apparat kan du bereda dig på ett allvarligt samtal med din licensgranskare. I värsta fall kan det hända att du får lov att punga ut med 500 euro. Det hjälper inte med förklaringen att du bara ser på dvd-filmer med din apparat. *Man betalar för möjligheten att se på tv. Om man får en tv-bild på sin skärm, är man tvungen att betala avgift fram till slutet av februari nästa år,* säger Anssi Laakso som är direktör på kommunikationsverket. Detta gäller också i antennhushåll där man ser på analoga sändningar från grannländerna.

Enligt Anssi Laakso går sex procent av de fall där licens inte har betalats till prövning i förvaltningsdomstolen. Kommunikationsverket genomför halvtannat år en kampanj för att påminna folk om att betala licens. Just nu pågår en effektiverad kampanj i Helsingfors till slutet av månaden. Först skickas ett brev till hushåll som uppger att de inte har en tv och dessutom ringer vi upp. I samband med det hoppas vi att folk anmäler till oss hur läget är. Om man inte har betalat licens kan man vara tvungen att betala licensen på 207 euro dubbelt upp och dessutom 100 euro i straffavgift, vilket ger en räkning på 500 euro. (Hufvudstadsbladet)

Uddevallabo utan tv stämmer Radiotjänst

Kurt-Olov Ankar, 75 år, stämmer Radiotjänst i Kiruna för förnedring och kränkning. Trots att han aldrig haft tv har han upprepade gånger fått besök av tv-kontrollanter. Årligen påminns han även via brev om att anmäla tv-innehav. Droppen var när han i mitten av augusti återigen fick en påminnelse från Radiotjänst om att betala in tv-licensen om han nyttjar tv-utbudet. *Jag skrev ett brev till Radiotjänst med en begäran om att få bli bortplockad ur deras register eftersom jag inte tänker skaffa tv. Om svar ej hade kommit inom en viss tid skrev jag att jag skulle vända mig med en stämning till allmän åklagare,* säger Kurt-Olov Ankar.

Radiotjänst svarade inte på hans brev och nu har han lämnat in en stämningsansökan till åklagarmyndigheten i Uddevalla. Kurt-Olov Ankar menar att Radiotjänst bryter mot både Regeringsformen och Europakonventionen. Paragraferna som han hänvisar till uttrycker den enskildes rätt att slippa bli registrerad i en databas. Därför har Kurt-Olov Ankar även lämnat in en anmälan till Datainspektionen.

Radiotjänst marknadschef Charlotta Elenius kan förstå Kurt-Olov Ankars frustration. *Det är två stora bitar i detta. Han vill bli bortrensad ur våra databaser, men vi för bara register över betalande tv-licenskunder. Samtidigt besöker vi bara de adresser som inte finns med i våra register. Därför omfattas han årligen av en avgiftskontroll. Kurt-Olov Ankar har aldrig haft tv. Varför kan ni inte bara göra en notering om att han inte är aktuell för ett tv-innehav så att han slipper kontrollerna?* Jag ser det som svårt. Förhållanden kan förändras från en tid till en annan. Vi har uppdrag från riksdagen att kontrollera tv-innehav och säkerställa att pengarna för public service kommer in. Därför är det stor risk för att han kommer att omfattas av våra kontroller även i fortsättningen. (Bohusläningen)

Saudisk motståndrörelse på Arabsat

Londonbaserade PTV Mira, tv-kanalen som tillhör den saudiska motståndsrörelsen *Movement for Islamic Reform in Arabia*, tänker börja sända över Arabsat 2B satelliten, som till 37 % ägs av den saudiska staten. Arab Satellite Communications Organization ägs också av 20 andra länder som ingår i Arabförbundet och har sitt högkvarter i Riyadh. PTV Mira har tidigare sänt på ett antal

andra satelliter med olika namn som Al-Islah och Debate TV. (BBC Monitoring)

foto: Christer Hederström

Två MTV slåss om varumärket i Ungern

En juridisk strid har utbrutit i Ungern mellan landets ledande public tv *Magyar Televizio* (MTV) och *MTV Music Television* över rättigheterna till dessa initialer. Magyar Televizio säger att man stämmer den globala musikkanalen för intrång på sitt varumärke efter att MTV lanserat sin egen ungerskspråkiga kanal med samma initialer. Magyar Televizio, som i år firar 50 års jubileum, har använt dessa initialer i decennier och har exklusiva rättigheter i Ungern. Varumärket är dessutom registrerat hos myndigheterna. (AFP)

Somalisk lokal-tv i syddanska städer

'Sahan TV' är en ny lokal-tv-station med nyheter, sport och musik på somali, som kommer att sända i en rad städer i Region Syddanmark. Bakom stationen står Farah Osman, som hittills har sänt närradio via *Indvanderradioen* i Odense. Sahan TV har ännu inte fått sändningstillstånd i Odense utan samarbetar med tv-stationen 'Odense Ser Rødt', och lånar deras sändningstid onsdagar 10.30-11.00 och söndagar 09.30-10.00. I övrigt har Sahan TV fått sändningstillstånd i s.k. gräsrotsfönster på kommersiella SBS-Nst i Fredericia, Kolning och Svendborg. (TV-Nyt)

Asien dominerar mobil-TV

Enligt en rapport från analysföretaget *Berg Insight* leder Asien-Stillahavs-regionen stort det mobile tv-tittandet. Cirka 38 miljoner tittare – nästan 78 % av den totala mobil-tv-publiken i världen finns i Japan och Sydkorea. Dessa marknader ligger många år före Europa och Nordamerika där utvecklingen i många fall är långsam. *Berg Insight* tror att de etablerade mobiltelefonnäten kommer att fortsätta att vara den dominerande plattformen för mobil-tv i

minst några år till. De höga kostnaderna för att bygga upp särskilda sändningssystem för mobil-tv i en större skala kommer att hålla tillbaks utvecklingen i Europa. Man tror inte nuvarande krig om mobil-tv-standard har någon större betydelse. Multistandard mobiltelefoner och chips kommer till slut att lösa detta. *Berg Insight* ser möjligheten att i det långa perspektivet kommer tekniker för att tillhandahålla mobil-tv liksom radiotjänster att bli Internetbaserade.

Var femte tv-tittare ser inte reklamen i kommersiell tv

Så mycket som en femtedel av publiken till amerikansk tv:n populäraste program hoppar över reklamsnuttarna enligt en färsk undersökning av senaste veckans utbud av Nielsen Media Research. I undersökningen ingår såväl tittare som ser direkt och de som tittar på sin inspelning på DVR (digital video recorder) inom tre dagar efter sändningen. Resultatet understryker marknadsförarnas bekymmer om tv-reklamens effektivitet nu när DVR blivit allt vanligare i hushållen. I USA har 20 % av hushållen en DVR. (Wall Street Journal)

Flera fällningar för Kanal Lokal i Granskningsnämnden

Enligt Granskningsnämnden stred sändningarna i tv-kanalen Kanal Lokal Göteborg mot flera bestämmelser. Under en av de granskade timmarna sände Kanal Lokal Göteborg mer än 15 minuter reklam, vilket innebär nästan den dubbla tillåtna mängden. Granskningsnämnden beslutade att ansöka hos länsrätten om att TV-kanalen ska betala 25.000 kronor i särskild avgift för överträdelserna.

Enligt nämnden uppkom ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen genom att

- varumärken på programledarnas kläder exponerades och genom att namnet på ett varuhus syntes under ett helt inslag.
- filmtrailar, som utgjordes av marknadsföringsmaterial för filmerna, sändes utan någon redaktionell presentation.
- tittarna i ett inslag uppmanades att köpa en skiva och i ett annat inslag informerades om var de kunde köpa en specifik DVD.
- ett sponsringsmeddelande innehöll reklambetonade tillägg och uppgifter.

Kanal Lokal Göteborg fälldes också för att ha sänt en våldsam filmtrailer under tidpunkter då barn kunde se den. Nämnden ansåg att utformningen var av sådan karaktär att den kunde

verka skrämmande för barn. Enligt nämnden borde inte trailern ha visats före 21.00 och sändningen stred därför mot bestämmelsen om mediets genomslagskraft. Nämnden förelade Kanal Lokal Göteborg att på lämpligt sätt offentliggöra denna del av beslutet.

Kan marksänd dansk digital-tv redan ses?

I föregående nyhetsbrev berättade vi om att trots att det digitala marknätet officiellt öppnas först hösten 2009 pågår sedan september testsändningar med *Kanal København* på dess egna multiplex MUXKBH. Redaktionen har fått förfrågan om kanalen går att se i Malmö. Svaret är att man kan försöka med en bra antenn (högt läge). MUXKBH sänder på 586 MHz med en bandbredd om 7-8 Mbit/s. Går det inte digitalt, är sannolikt möjligheter större analogt på UHF kanal 23. Båda sändarna finns i Gladsaxe. Analogt når man 1,6 miljoner köpenhamnare.

radio

Dansk musik når inte ut via radion

Mer än hälften av dansk musikutgivning når aldrig ut till en större offentlighet via radion. Under 2006 gavs det ut 1.157 danska musikstycken. Endast 29 av dessa kom ut i eter via kommersiella radiostationer och spelades så mycket att lyssnarna inte hade behov av att köpa musiken; de kunde bara slå på radion. Detta redovisades i rapporten 'Musik sælger radio - sælger radio musik' inför upphovsrättsorganisationen Gramex årsmöte. Det spelas mer och mer av samma slags musik. De höga upphovsrättsavgifterna avhåller de danska radiostationerna från att spela dansk musik. De spelar istället musik från USA som är undantaget från Gramex-avgifter. Och de höga avgifterna leder till att de stora kommersiella stationerna är tvungna att bara spela säkra hits istället för exempelvis nya danska namn. Chefen för Radio 100FM Jim Receveur säger att det nuvarande systemet inte bara ödelägger radiobranschen utan också musikbranschen.

Jeg ville elske at spille mere ny dansk musik, men jo mere ny musik, desto færre lyttere, og eftersom jeg skal betale den samme afgift, er jeg tvunget til at spille hits, säger Receveur. Han ser att hellre att minimi-avgifterna togs bort och att radiostationerna betalar en fast

procentandel av sin omsättning så kan man tjäna pengar på att ta risker. *Jeg ville åbne fem nye radiostationer med niche-musik i morgen, hvis de fjernede minimums-afgiften. Og hvis det blev en succes ville KODA og Gramex få en masse penge ind,* säger Jim Receveur.

Chefen för TV 2 Radio, Jens Rohde, säger att det danska avgiftssystemet är skruvat ihop på ett sätt som avhåller de kommersiella stationerna från att spela 98% av den danska musik som ges ut. *KODA og Gramex vil gerne have, at der bliver spillet mere og ny dansk musik, men de skyder sig selv noget så grusomt i foden, fordi det aldrig kan betale sig at spille andet end sikre hits med det afgiftsniveau, der er i Danmark.* säger Rohde.

De avgifter som danska radiostationer betalar till KODA och Gramex är de tredje högsta i Europa, enligt en undersökning av Kulturministeriet. Vice vd i KODA Martinn Gormsen menar att detta inte är rättvisande. De danske avgifterna har sedan 2006 blivit reducerade med 29%. Han tror inte att det skulle bli mer mångfald med lägre avgifter och tror inte på att Radio 100FM skulle börja spela mer smal musik med lägre avgifter. (Radio-Nyt)

Danmark får sin sjätte särradio

Radio Sacs'en heter en ny bornholmsk radiostation, som startar 2 november. Bakom står nyhetsportalen handinyt.dk, som är skapad och drivs av förståndshandikappade. *På Bornholm er der også udviklingshæmmede, som har brug for et talerør – et medie, der er deres eget, og som de selv kan være med til at udvikle, og som de selv kan ligge hånd på,* säger projektledare Carsten Bachmann. Det är Danmarks sjätte SærRadio. De övriga finns i København, Odense, Århus, Randers og Aalborg. (Radionyt) I Sverige finns en (1) motsvarande särradio via Malmö Närradio; Radio DV.

Kommunalt bidrag till närradion i Örkelljunga

Närradioföreningen i Örkelljunga får kommunalt stöd med 25.000 kr för uppdatering av sändarutrustningen. Närradioföreningen har valt att skaffa egen sändare i Bjärabygget eftersom Teracoms kraftiga årliga prishöjningar av inplaceringskostnaden för den tidigare närradiosändaren i Ånalt tillsammans med övriga kostnader för sändare etc. på sikt skulle göra det ekonomiskt ogenomförbart att upprätthålla verksamheten.

Med ett reservverk i Bjärabygget kan nu närradioföreningen serva kommuninvånarna i en "krissituation", som stormen Gudrun. Kommunhuset har nämligen reservel och en ledning till studion. Ett relä ser till att t.ex. vid spänningsbortfall i radioväxeln och studion förbinds kommunens ledning direkt med sändaranläggningen. Man sänder med 500 Watt ERP på 94,1 MHz. Örkelljunga är en liten kommun i norra Skåne med 6.500 invånare.

STIM kräver kommersiell närradio på pengar

STIM, kräver nu Västerviks Närradio på nu drygt 40.000 kronor för obetalda licensrätter för musikspelning under våren. Upphovsrättsorganisationen hänvisar till att man fakturerat närradion som vägrat betala och har därför hänvisat ärendet till betalningsföreläggande. I kravet ingår också att närradion ska stå för rättegångskostnader. Närradion i Västervik har slutat med sändningar sedan ägaren till den kommersiellt drivna stationen City 93 gick i konkurs i somras. (SR P4 Kalmar)

Riksdagsmotion om Lyssnarombudsman

Sveriges Radio är den reklamfria och oberoende radion med uppgift att göra kvalitativa program av alla slag för hela Sveriges befolkning. Varje dag lyssnar fyra miljoner personer. Public service och SR fyller en viktig funktion i vårt samhälle. För många människor fyller radion en viktig funktion för kunskapsinhämtning, deltagande i samhällsdebatten och inte minst för underhållning och kulturupplevelser skriver Olle Thorell (s) i en riksdagsmotion.

Om man som lyssnare vill vara med och påverka det utbud som finns på SR så är man huvudsakligen hänvisad till två instanser. Lyssnar-service som kan svara på frågor om programmen och utbudet, samt granskningsnämnden som tar emot anmälningar mot programmen. För lyssnare som vill uttrycka sin åsikt på hela radions programutbud så finns det ingen naturlig instans att vända sig till. På SVT har man inrättat en tittarombudsman för att fylla den funktionen för TV-tittarna. Jag anser att det vore lämpligt att även SR inrättar en lyssnarombudsman som kan verka som en kanal mellan lyssnarna och programmakarna på SR så att lyssnarnas åsikter om vad som anses vara värdefullt och omistligt i utbudet tas

till vara. Självklart kan aldrig allas önskemål uppfyllas helt, men inrättandet av en lyssnarombudsman skulle kunna medverka till att ge en större delaktighet från lyssnarna, och ge ett bättre underlag för ledningen när man beslutar om programutbudet skriver Thorell.

Kanada har nu två digitalradiosystem

Staten har i nästan tre decennier utvecklat användningen av och gett tillstånd för sändningar med Eureka-147 DAB på det s.k. L-bandet (1452-1492 Ghz). Nu har man dock gett officiellt klartecken för att ge radiostationer möjlighet att sända samtidigt det amerikanska systemet HD Radio (FM IBOC) med analogt AM och/eller FM. Lyssnarna har fortsatt lyssna på AM/FM trots att DAB-sändningar länge pågått i de största städerna som Montreal och Toronto. Dessa sändningar fortsätter, men tillståndsmyndigheten CRTC delar inte längre ut nya licenser för DAB. De radiobolag, som investerat miljontals dollar för att utveckla DAB, lobbyar hårt för att få behålla L-bandet eftersom man betraktar FM IBOC som tekniskt underlägset DAB. De hoppas att nya applikationer som mobiltelefoner som kan ta emot DAB. Men frekvensregulatorns tålamod är inte obegränsat. Även Mexico överväger nu att tillåta HD Radio för radiostationerna utefter gränsen mot USA. (Radio World)

Mest digitalradio i Denver

Det finns idag 1.859 kommersiella radiostationer i USA som har digitalradiotillstånd och av dessa sänder 1.349. Den mest digitalradio-täta regionen är nordöstra USA där 13,8 % av radiostationerna sänder HD Radio. Ca 55% av radiostationerna i Denver (Colorado) sänder nu HD Radio. Andra HD Radio-täta städer Tampa/ St. Petersburg, Los Angeles och Miami. (Radio World)

Var tionde icke-kommersiell radiostation i USA nu digital

Av cirka 3.000 icke-kommersiella radiostationer i USA har 613 HD Radio-tillstånd varav 343 nu sänder. 97 stationer använder multicasting d.v.s. sänder flera program på samma frekvens. (Radio World) De icke-kommersiella stationerna är framför allt "public radio" (NPR och universitetet). Hit räknas inte de cirka 800 närradiostationerna (LP-FM).

Mer än 14.000 radiostationer i USA

Det finns nu licensierade 13.939 s.k. "full-power" radiostationer i USA. Av dessa är 4.776 mellanvägsstationer. Till detta kommer

815 närradiostationer (Low power FM) – en liten och ny sektor som ökat med 5,7 % sedan december 2006.

Kommersiell lokalradio vill sända färre lokala program

De största kommersiella brittiska radiobolagen har i en remissomgång till mediemyndigheten Ofcom begärt att den andel lokalt producerat innehåll som varje lokalradiostation måste sända dagligen minskas. Orsaken är att man utanför London inte har resurser att konkurrera med BBC ifråga om kvalitet. Man föreslår att kvoten lokalt innehåll minskas till tre timmar om dagen för radiostationer som har högst 500.000 potentiella lyssnare och sju timmar för de som har fler. Ofcom föreslår å sin sida att små, mellanstora och stora stationer skall sända fyra, åtta resp. 13 timmar lokal produktion varje vardag.

annat

Ny chef för filmcensuren

Gunnel Arrbäck lämnar idag uppdraget som direktör för Statens biografbyrå. Att hon tycker myndigheten är omodern har varit känt länge, liksom att hon motsätter sig censur av film för vuxna. Vad som händer med myndigheten i framtiden är osäkert. Moderaterna har uttalat sig starkt kritiskt till censuren, medan kristdemokraterna är mer tveksamma till att slopa dagens system. Ny chef för den statliga biocensuren blir biträdande direktör Erik Wallander. Han var filmcensur 1988-2000.

Ny med(ie)arbetare hos kulturministern

Erik Kristow har anställts som politisk sakkunnig hos kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Kristow är född 1970 i Sundsvall och kommer närmast från en tjänst som presschef på Eniro. Han har tidigare arbetat med informationsfrågor på SVT och ABB, samt var politisk redaktör på Nya Wermlands-Tidningen 1994-1997. Kristow tar över media- och idrottsfrågor efter Carl Johan Swanson som blivit tf presschef hos moderaterna.

Mycket olja = liten yttrandefrihet

Reportrar utan gränser (RSF) har presenterat sitt årliga Press Freedom Index för 169 länder. Här visar det sig att pressfriheten har minskat i Eritrea (som hamnade längst ned i botten), Peru och Mexico med situationen har förbättrats i de mest utvecklade länderna. G8-medlemmen

Ryssland har förlorat mark. Situationen för de 20 värsta länderna har inte förbättrats bl.a. i Nordkorea, Burma, Vietnam, Kina och Kuba.

Det är också långt till yttrandefrihet i de för väst viktigaste oljelevererande staterna; Venezuela nr 114, Bahrein 118, Ryssland 144, Saudiarabien 148, Irak 157 och Iran 166. En viss ljusning kan skönjas i oljerikena Kuwait och Arabemiraten (nr 63 och 65).

En del demokratiska länder hamnar på föga smickrande positioner. Italien har efter Berlusconi slutat sjunka på listan, men finns på 35:e plats eftersom maffian fortfarande är ett hot mot journalisterna. USA hamnar på 48:e plats. Europeiska länder lägger beslag på de fjorton främsta platserna med Island och Norge som delad etta. Därefter kommer två forna östblocksstater Estland och Slovakien. Sverige hamnar på delad femte plats tillsammans med Finland. Läs hela listan på <http://www.rsf.org>

Guide förbi Internetcensur

En ny guide, som finns att få gratis på Internet, kan hjälpa journalister över hela världen att ta sig förbi Internetrestriktioner i resp. land. 'Everyone's Guide to By-Passing Internet Censorship for Citizens Worldwide' är ett projekt hos *Citizen Lab*, vid University of Torontos Munk Centre for International Studies. Citizen Lab är också en av fyra partners i the Open Net Initiative (ONI), som arbetar med att undersöka och avslöja censur på nätet. Guiden som är på engelska är avsedd för tekniskt icke-kunniga användare. (International Journalists Network) Guiden finns som pdf på http://deibert.citizenlab.org/Circ_guide.pdf

Fiberoptisk kabel mellan Kina och USA öppnar för hdtv från OS 2008

För en kostnad om cirka 3,3 miljarder kr har Kina från kuststaden Qingdao börjat lägga ut

en fiberoptisk kabel till Nedonna Beach, Oregon, USA. Kabeln "Trans Pacific Express" vill också koppla ihop Kina med Sydkorea och Taiwan och kraftigt öka hastigheten mellan regionerna. Kabeln beräknas komma i trafik nästa sommar och möjliggör distribution av hdtv-sändningar till Nordamerika från OS 2008. (AFP)

Exponeringen för radiofrekventa fält ökar inte

Vi använder mer och mer trådlös kommunikationsteknik, men allmänhetens exponering för radiofrekventa fält har i stort sett varit oförändrad under 2000-talet. Den slutsatsen drar Statens strålskyddsinstitut, SSI, utifrån mätningar man har gjort på olika platser i landet sedan 2001. Myndigheten drar även slutsatsen att ny teknik kan bidra till att allmänheten exponeras för lägre strålning.

Som exempel nämner SSI övergången från analoga till digitala TV-sändningar. Enligt SSI är allmänhetens exponering för digitala signaler i genomsnitt en tredjedel så stark som den analoga. Även exponeringen för strålning från mobiltelefonisystemen GSM 900, GSM1800 och UMTS har legat på en jämn nivå under 2000-talet. SSI har även utfört mätningar av så kallad Wimax-teknik för trådlöst bredband. Mätningarna visar att allmänhetens exponering ligger långt under nivån för exempelvis TV-sändare. I det aktuella fallet med Wimax-nätet i Skellefteå var TV4-signalen 55.000 gånger starkare än Wimax-signalen. (Uppsnappat)

Kontrollera bredbandshastigheten direkt i webbläsaren

Stiftelsen för Internetinfrastruktur, .SE, har lanserat en webbaserad version av bredbandshastighetsmätaren TPTEST. Bredbandskollen

kallar man tjänsten som mäter uppkopplingshastigheten direkt i webbläsaren. Skillnaden är att man nu inte behöver ladda ner något program till datorn utan kan starta mätningen direkt, var man än är. Tjänsten är helt kostnadsfri att använda och den har utvecklats i samarbete med Post- och telestyrelsen och Konsumentverket.

<http://www.bredbandskollen.se/>

Lästips:

Filmnyheterna

är den nya tidningen och mötesplatsen på nätet för alla som arbetar med eller är intresserade av film och filmbranschen. Här erbjuds dagligen nyheter, intervjuer, analyser, debatter och diskussionsforum. *Det här är någonting vi önskat oss länge – många andra branscher har ju i många år haft sina motsvarigheter, som Resumé och Dagens Media, säger Cissi Elwin, VD för Svenska Filminstitutet. Här ska alla intresserade kunna läsa om det senaste i film-Sverige, och alla som jobbar inom filmen ska kunna ta del av varandras erfarenheter och få ny kunskap.* På Filmnyheterna finns dessutom mängder av resurser som filmarbetarkatalogen – där alla yrkesverksamma inom filmbranschen kan registrera sig med kontaktuppgifter – och topplistor, bland annat betygstoppen.

Redaktörer för Filmnyheterna är *Susanne Roger*, välkänd inom filmbranschen som tidigare chefredaktör för tidskriften *Teknik & Människa* och *Fredrik Zillén*, tidigare framgångsrik webbredaktör på *Icakuriren*. Filmnyheterna.se är ett initiativ från Svenska Filminstitutet

Besök www.filmnyheterna.se
